

4. Як відобразити в обліку витрати на придбання та обслуговування програмного забезпечення. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/4319-yak-vdobraziti-v-oblku-vitrati-na-pridbannya-ta-obslugovuvannya-programno-go-zabezpechennya>.

Сизоненко Ю. С.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Бурковська А. В.,** к. е. н., доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПРОЗОРИСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТАМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Прозорість управління бюджетами об'єднаних територіальних громад (ОТГ) є одним із ключових принципів децентралізації влади в Україні. Вона передбачає відкритість та доступність інформації про бюджетні процеси та рішення, що дозволяє громадянам контролювати діяльність органів місцевої влади та ефективність використання бюджетних коштів [1].

Ефективність управління бюджетами ОТГ є важливим фактором, який впливає на рівень розвитку громади та рівень життя її мешканців. Вона передбачає раціональне використання бюджетних коштів для задоволення потреб громади та досягнення її цілей [1].

Прозорість висвітлення бюджетів ОТГ може бути досягнута за допомогою таких шляхів:

1. Оприлюднення інформації про бюджети. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" вимагає від ОТГ оприлюднювати на своїх веб-сайтах інформацію про бюджети, у тому числі про доходи, видатки, виконання бюджету, та звітність [2].

2. Залучення громадськості до бюджетного процесу. Громадськість має право брати участь у розробці, обговоренні та затвердженні бюджетів. Це сприяє підвищенню прозорості бюджетного процесу та підвищує довіру громадян до місцевої влади.

3. Розробка та впровадження ефективних механізмів контролю за використанням бюджетних коштів. Механізми контролю повинні бути такими, щоб громадяни мали можливість перевірити, як витрачаються бюджетні кошти.

На сьогодні існує ряд онлайн-сервісів, які можуть бути використані для забезпечення прозорості бюджетів ОТГ. Одним із таких сервісів є портал Spending, який дозволяє відстежувати використання публічних коштів на основі відкритих даних [3]. Іншим популярним сервісом є Є-data — платформа відкритих даних у сфері публічних фінансів [4].

Spending.gov.ua - це єдиний веб-портал використання публічних коштів, який дозволяє відстежувати використання публічних коштів на основі

відкритих даних. Портал був створений Міністерством фінансів України та Державною казначейською службою України [3].

Spending.gov.ua надає доступ до інформації про бюджети всіх рівнів влади, у тому числі про бюджети ОТГ [3].

Портал дозволяє користувачам здійснювати такі операції:

1. Пошук інформації за різними критеріями, такими як розпорядник бюджетних коштів, код ЄДРПОУ розпорядника, дата та інше.

2. Пошук інформації за транзакціями, їх фільтрування за датою здійснення, сумою та призначенням.

3. Пошук інформації про договори та стан їх виконання.

Платформа відкритих даних у сфері публічних фінансів - edata.gov.ua створена Міністерством фінансів України. Платформа надає доступ до інформації про бюджети всіх рівнів влади, у тому числі про бюджети ОТГ [4].

Платформа edata.gov.ua надає доступ до інформації у форматі відкритих даних, що дозволяє користувачам використовувати її для власних цілей, таких як аналіз, дослідження та створення нових продуктів та послуг [4].

Платформа дозволяє користувачам здійснювати такі операції:

1. Досліджувати структуру бюджету за доходами та видатками, а також простежувати їх розподіл за групами доходів і видатків.

2. Завантажувати матеріали у графічному та табличному вигляді (у форматі CSV, XLSX та JSON).

3. Використання API для доступу до інформації.

4. BOOST-аналіз.

Spending.gov.ua та edata.gov.ua є ефективними інструментами для забезпечення прозорості бюджетів ОТГ. Обидва сервіси надають доступ до важливої інформації про бюджети, яку громадяни можуть використовувати для контролю за діяльністю органів місцевої влади.

Забезпечення прозорості в управлінні бюджетами ОТГ допомагає підвищити довіру громадян до місцевих органів влади, забезпечити ефективне використання бюджетних коштів та сприяти сталому розвитку громади. Така прозорість також сприяє боротьбі з корупцією та підвищенню відповідальності влади перед громадянами.

Список використаних джерел:

5. Публічність та прозорість бюджетного процесу – ознака демократичного розвитку країни. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/4992>.

6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

7. Єдиний веб-портал використання публічних коштів: Spending. URL: <https://spending.gov.ua/>.

8. Є-data — Прозорий бюджет. URL: <http://edata.gov.ua/>.